

Gemeente Kortenaaken

Groene lus: 25 km

Tijdens onze fietstocht zullen we verschillende types kapellen tegenkomen : kapelletjes langs de weg, huisniskapellen, boomkapellen, houten kapellen aan de huisgevels (van de Ave Regina-actie uit de jaren 50), grotjes. We zullen alleen stilstaan bij deze die officieel geregistreerd zijn.

We beginnen onze fietstocht te Miskom, even voorbij de kerk van Sint-Germanus, aan het Museum voor Volksdevotie.

In dit museum kunnen we op 110m² kennismaken met een schat aan voorwerpen die het rijke roomse leven van onze ouders en onze voorouders weerspiegelden. Het museum heeft niet de bedoeling een prestigieus project te worden, met kunstschaten of unieke stukken, maar een echt volks gebeuren met een grote verscheidenheid aan die talrijke volkse devotionele voorwerpen.

Het museum is te bezichtigen op vaste openingsuren : elke 1ste dinsdag van 9.00 uur tot 12.00 uur; elke 1ste woensdag 15.00 uur tot 18.00 uur; elke 3de zondag van 12.00 uur tot 18.00 uur en eventueel op afspraak omer.heusdens@skynet.be of 016/77 78 55.

We rijden bergop richting Waanrode en we nemen voorbij huis nr. 34 rechts de kasseiweg door de fruitplantages. Bij de T-splitsing nemen we rechts de Hollestraat. Een paar meter verder hebben we aan de rechterkant **de kapel van Sint-Rochus**. Deze kapel is gebouwd in 1924 maar voordien stond er reeds een oud kapelletje uit hout en leem met een strodak waarin het beeld van Sint-Rochus werd vereerd. Waarschijnlijk heeft deze verering zijn oorsprong gevonden rond de jaren 1624 toen in onze streken de pest uitbrak. Om verlost te worden van deze verschrikkelijke plaag werd deze kapel opgericht ter ere van de H. Rochus, beschermheilige tegen de pest.

We vervolgen onze weg via de Heerbaan en rechts aan de hoek van de Heerbaan met de Hanenstraat zien we de **kapel van de heilige Barbara** gebouwd in 1851.

We fietsen verder en bij huis nr.94 komen we voorbij de woning van Arnauts de orgelbouwer. We rijden over de de brug van de Velpe door de Bauwelstraat en komen aan bij het rondpunt waar we rechts afslaan. In de Donkelstraat nemen we de eerste straat links, de Vissestraat. 30 m verder in de straat, aan de rechterkant, onder een den, bevindt zich de **kapel van O.-L.-Vrouw van Bijstand en Sint-Antonius**.

We fietsen verder door de Vissestraat en volgen de bocht naar rechts en rijden op de onverharde strook tussen de fruitbomen verder tot aan de T-splitsing. Hier nemen we links de Koningsstraat. We blijven deze straat volgen en houden bij elke splitsing links aan. Vergeet niet om ondertussen te genieten van het mooie landschap en van de Hagelandse heuvels...

Bij het volgende kruispunt met de Baaistraat - (opgepast-) rijden we het kruispunt over en blijven rechtdoor rijden tot aan de volgende T-splitsing. Hier slaan we rechtsaf en volgen nog steeds de Koningsstraat. Voorbij het kruispunt met de Heerstraat wordt de Koningsstraat de Merelnest. We fietsen verder en nemen de eerste straat links, de Sanestraat.

Op deze weg bevindt zich links, verborgen in het groen, op de hoek van de Nachtegaalstraat met de Sanestraat, een kapel die toegewijd is aan **O.-L.-Vrouw van Lourdes**.

We fietsen verder door de Sanestraat en aan de hoek met de Zandrodestraat, even naar rechts, komen we aan de kapel ter ere van **O.-L.-Vrouw van Scherpenheuvel**. Deze kapel werd rond 1960 opgericht door de eigenaars van de woning die erachter gelegen is.

We maken rechtsomkeer en zetten onze tocht verder door de Zandrodestraat en rijden voorbij het park en het vroegere kasteel van baron de Wouters d' Oplinter.

Op de T-splitsing slaan we rechts de Tiensestraat in. Op de hoek met de Schoolstraat is de **kapel van het H. Hart van Jezus**. Ze werd gebouwd in de twintiger jaren door de familie de Wouters d' Oplinter.

In de Schoolstraat (**beide richtingen toegestaan voor fietsers**) zien we links de Vrije Basisschool "Trip Trap" (kleuter- en lager onderwijs) en rechts de **kapel van het klooster**.

Toen de voormalige kapel van het kasteel bouwvallig was geworden, werd door baron de Wouters d'Oplinter deze nieuwe kapel gebouwd eind jaren 30. Vroeger werd er gewoonlijk op donderdag een mis opgedragen voor de zusters. De familie de Wouters d'Oplinter kwam deze mis bijwonen wanneer ze op 't kasteel verbleven. Nadien werd er in de wintermaanden op de weekdays mis gelezen voor de parochianen, maar nu de zusters weg zijn, wordt de kapel niet meer gebruikt. Op de hoek van de Schoolstraat met de Schansstraat nemen we rechts de Schansstraat, richting Geetbets, en rijden opnieuw bergop.

Tegenover de 3de straat links, de Heidestraat, staat de **kapel van Sint-Antonius** verscholen onder drie lindebomen. Deze kapel werd eveneens opgericht door de familie de Wouters d'Oplinter.

We rijden deze 3de straat links in, de Heidestraat, om daarna de 1ste straat links te nemen, de Gelemanstraat en slaan opnieuw linksaf om opnieuw de Heidestraat te blijven volgen tot aan de eerste straat links, de Rigelstraat. Na 100 m in de bocht naar rechts nemen we links voorbij huis nr.9/A, het kleine voetpad en brengen we een bezoek aan de **kapel van O.-L.-Vrouw van de**

Dellebron. Deze bidplaats dankt haar naam aan een vroegere bron die een 60-tal jaren geleden verdween en in het dal (del-delle) van de Kapelbeek was gelegen. Denkelijk waren het de paters van Vlierbeek die hier in de 15de of 16de eeuw het beeldje uit notelarenhout op hun eigendom aanbrachten. Rond 1850 bouwde men hier een witgekalkte kapel met strooien dak, waarin het beeld werd geplaatst. In 1911 werd de oude kapel afgebroken en een nieuwe gebouwd waarvan de vorm tot op heden werd bewaard. De huidige kapel werd in 1987, tijdens het speciale Mariajaar, volledig hersteld en vernieuwd door vele vrijwilligers. Elk jaar, op de 1ste zondag van

mei, gaan de inwoners van Kortenaak in processie naar de kapel.

We fietsen verder langs de Rigelstraat en nemen op de T-splitsing links de Diestsestraat, daarna de 1ste straat rechts, de Lapstraat, en blijven deze volgen tot aan de T-splitsing. Links zien we de kasteelhoeve. We rijden ook links om daarna onmiddellijk rechts de Lapstraat in te rijden, verder bergopwaarts tot aan de Krawatenstraat. Ondertussen mogen we niet vergeten om van het prachtige landschap te genieten en kunnen we langsheen de Lapstraat even rusten en/of picknicken aan de tafel en de banken die hiervoor voorzien zijn. Huisnummer 8 was vroeger een boswachterswoning en hoorde bij de kasteelhoeve, evenals de hoeve 'Oude Molen' die we zien van aan de picknicktafels recht voor ons.

Op de hoek van de Lapstraat met de Krawatenstraat nemen we rechts de Krawatenstraat en daarna rechts de Schipbroekstraat. Aan de T-splitsing rijden we naar rechts en aan het einde van deze weg, rechts onder de lindeboom, zien we de **kapel van O.-L.-Vrouw der Bedrukten** .

We maken rechtsomkeer en we volgen de Overstraat om naar het Dorp van Waanrode te rijden. In de Overstraat komen we eerst links voorbij een **boomkapel** toegewijd aan O.-L.-Vrouw en daarna komen we aan de **Sint-Annakapel**.

Deze nieuwe Sint-Annakapel, ingewijd in 1964, staat aan de ingang van het nieuwe kerkhof recht tegenover de vroegere standplaats. De 18de-eeuwse kapel werd in 1964 gesloopt en vormde vele jaren met de graanwindmolen en de molenaarswoning een schilderachtig plekje. Het 17de-eeuwse lindehouten beeldje van Sint-Anna te drieën werd in 1964 in de nieuwe kapel geplaatst, maar wordt nu elders bewaard om veiligheidsredenen. De inscriptie op de gedenksteen ANGT VE LP 1731 verwijzen waarschijnlijk naar de bouwers van de kapel: Anna en Geeraert Van der Velpen en 1731 verwijst naar de datum van de bouw van de oude kapel.

We fietsen het kruispunt over en hebben tegenover huis nummer 5 een volgende kapel. Deze **O.-L.-Vrouw van Scherpenheuvelkapel** werd omstreeks 1897 opgericht voor een genezing. We vervolgen onze tocht en slaan op de hoek van de Overstraat rechtsaf de Oude Diestsestraat in en aan de hoek van het oude kerkhof zien we **een niskapel**, die gebouwd werd in 1935 door priester August Vander Velpen. In de niskapel is volgende tekst te lezen : "Langs deze weg – zet geen voet Je zegt: Maria Wees Gegroet".

We fietsen verder en nemen het eerst wegje links. Eerst fietsen we nog voorbij de Vrije Basisschool "De Zonnebloem" en komen dan aan bij **de grot** van Waanrode. Deze grot werd gebouwd in 1933 naar aanleiding van de 75ste verjaardag van de verschijningen in Lourdes. Er wordt een steentje van de grot van Lourdes bewaard en de 2 kastanjabomen zijn eveneens afkomstig uit het domein rond de Lourdesbasiliek. Dit is een plekje van rust en gebed in een mooie groene omgeving.

We rijden verder langs het grintpad en nemen de bocht naar links. We rijden voorbij het voetbalveld eveneens naar links en nadien nogmaals naar links. We rijden nu over de Boterbergstraat. Vóór de KBC-bank nemen we rechts het wegje richting Grote Vreunte. Links zien we de gemeentelijke zaal Bergendal waar voorheen een brouwerij was. Op de hoek met de Grote Vreunte rijden we naar rechts en rijden tot voorbij huis nr. 3 waar we tussen de haag de ingang vinden van een **kapel ter ere van O.-L.-Vrouw Troost in Nood**. Deze kapel werd gebouwd in 1931 om een genezing te verkrijgen en werd eveneens ingewijd op 15 augustus 1933 na de inwijding van de grot.

We maken rechtsomkeer en nemen voorbij het domein van Graaf d' Arschot-Schoonhoven de Oude Tiensestraat, vervolgens de Scherpendries, nog even bergop... en dan bergaf om via de Meyenberg, Miskom-dorp te bereiken, met vlakbij de kerk, het Museum voor Volksdevotie, ons vertrekpunt.

Waarom kapellekes zo vaak onder lindebomen staan

De lindeboom werd bij de [Kelten](#) en de [Germanen](#) gezien als [heilige boom](#). De godin Freya zou er zich in vestigen. De geest van de linde gold als beschermer voor huizen, bronnen en kerken. Ook later werd de lindeboom als 'goede boom' beschouwd. Huwelijken werden gesloten onder de linde; de duimen van de geliefden werden dan in de bast gedrukt. Een lindetak zou tevens helpen als middel tegen tandpijn bij kinderen en het werd, in amuletform, gebruikt als bescherming tegen heksen en geesten. (bron: Wikipedia)

De linde als Mariaboom

De lindeboom (Lat. *tilia*) was bij de Germanen gewijd aan Freya, godin van de liefde en aan godin Holda, de moedergodin tevens godin van wedergeboorte en dood.

De linde was van oudsher een heilige en magische boom. Men vond dikwijls een linde op knooppunten van driewegen. Veelal waren deze plaatsen oude cultusplaatsen die later gekerstend werden en waarin een kapelletje werd gehangen. Op andere plaatsen vindt men de linde als gerechtsboom, de boom waaronder de vierschaar zitting hield. De linde was het symbool van de burgerlijke vrijheid en vaak zien we linden als vrijheidsbomen in de dorpskernen. Uit de annalen weten we dat de hertogen van Brabant hun eed aflegden onder een linde. Het lindeblad staat voor waarheid en oprechtheid en heel wat landen voeren een lindeboom of lindeblad in hun schild. Dit is bijvoorbeeld het geval in Tsjechië. In het vroegere Pruisen was de lindebloesem de nationale bloem.

De linde was ook gekend als heksenboom. In het volksgeloof hielden heksen, nimfen en geesten zich schuil in de bast en in de oksels. Het werd gevaarlijk geacht voorbij oude lindebomen te gaan tijdens de nacht, want dan kon men door een heks bereden worden. **Daarom hing men er kapellekens in en werden ze "kapellekensbomen" waar de boze machten geen vat meer op hadden.**

In kapellekensbomen kwamen bedrogen meisjes nagels kloppen terwijl ze, onder de beeltenis van de H. Maagd, hun ex-minnaars verwensten en verweten. Deze vorm van fetisjisme noemt men "vernagelen".

Zoals de eik het zinnebeeld is van kracht, moed en roem is de linde het symbool van verlangen, liefde en tederheid. **Het is dan ook niet moeilijk te begrijpen dat de linde de Mariaboom bij uitstek is en zoveel Mariabeeldjes en Mariaheiligdommen zich in of in de nabijheid van een linde situeren.**